

Lukion erityisopettajan tyypillinen arki

Lukion erityisopettajan työ koostuu pääasiassa luki-seuloista, yksilötesteistä ja opiskelijoille annettavasta tuesta. Siinä keskitytään pääasiassa opiskelijalle sopivien opiskelustrategioiden löytämiseen, aikatauluttamiseen tai muiden oppimisen pulmien ratkaisemiseen. Lisäksi työhön kuuluu opiskelijahuollollisia tehtäviä sekä aineenopettajien konsultointia esim. opiskelijoiden tarpeiden huomioon ottamisesta opetustilanteissa.

Tärkeintä kontakti opiskelijoihin

Työnkuva painottuu eri tavoin, mihin vaikuttavaa mm. koulun sijainti, kulttuuri, mahdolliset painotukset, sisääntulokeskiarvo ja erityisopetuksen resursointi. Yhteistä on se, että työssä pyritään vastaamaan kyseisen koulun opiskelijoiden tarpeisiin. Tärkeintä on kontakti opiskelijoihin. Myös opettajien konsultointi on merkityksellistä. Lisäksi työn menestyksenkäs hoitaminen edellyttää laajaa kontaktiverkostoa.

Lukion erityisopettajan arkeen kuuluu paljon päivittäisiä tapaamisia. Kuormitusta lisää se, että

seuraavallakin viikolla niitä on runsaasti, mutta tuoloin tavataan eri opiskelijoita. Suurin osa lukioiden erityisopettajista toimii useassa koulussa, mikä lisää tarvetta oman työn strukturointiin ja johtamiseen sekä systemaattisten toimintatapojen kehittämiseen. Työnjako ei aina ole itsestään selvää. Opiskelijoiden vaikeudet ovat monialaisia ja usein ne kuuluvat useamman ammattilaisen osaamisalueelle. Sen lisäksi opiskelijat tekevät valintaa, kenen luona he haluavat asioida.

Paljon toiveita erityisopetukselle

Lukioissa opiskelijoita, huoltajilla ja aineenopettajilla on paljon toiveita erityisopetukselle. Osalle on yllätys, että lukion erityisopetus painottuu opiskelustrategioiden vahvistamiseen eikä oppiaineiden sisältöjen kertaamiseen.

Yleisesti ihmetyttää, mikä selittää lukivaikeuksien suuren määrän?

Pääkaupunkiseudulla lukivaikeuksia näyttää seulan perusteella ilmenevän paljon runsaammin kuin niitä

tutkimusten mukaan ikäluokassa tulisi olla (n. 10%). Seula tuo mahdollisesti esiin muita oppimiseen liittyviä vaikeuksia, esimerkiksi hahmottamisen, keskittymisen ja tarkkaavuuden vaikeutta tai opiskelutaitojen puutteita.

Digitalisaatio palvelemaan, mutta ei isännäksi

Erityisopetuksessa ihmiskontakti on merkittävä, eikä kontakti voi toimia vain jonkin sovelluksen kautta. Tässä työssä ymmärtävä kohtaaminen ja ihmisyyden ovat ensiarvoisia. Kun oppimisvaikeus todetaan, tilanne on arka ja kipeä ja siihen liittyy usein herkistymistä. Asian kohtaamiseen tarvitaan tukea. Opiskelijan minäkuvalle on merkityksellistä, että oppimisvaikeutta ja omaa oppimista voi tarkastella eri näkökulmista.

Erityisopetuksessa tulee pohtia, missä asioissa on mielekästä käyttää digitaalisia keinoja. Lukiseula ja sen tarkistaminen voisivat olla digitaalisia ja käynnissä olevaa kehittelytyötä odotetaan innolla. Varsinainen ohjaustyö alkaa näiden tulosten pohjalta. Digitalisaatio palvelee varmasti erityisopetusta, kunhan erilaisia sovelluksia on kehittämässä erityisopetuksen asiantuntijoita.

Digitaalisia sovelluksia ja harjoitteita voi hyödyntää osaan oppimisvaikeuksia, erityisesti kun tarvitaan runsaasti toistoa. Tehtävien muokkauksessa opiskelijan taitotason mukaan, hän voi saada itselleen sopivimpia harjoitteita sekä tarvitsemaansa kertausta ja kannustusta.

MARJAANA TALLGREN, ESPOONLAHDEN, OLARIN JA HAUKILAHDEN LUKIOIDEN ERITYISOPETTAJA ESPOOSTA. HÄNELLÄ ON OHJATTAVANAAN NOIN 1300 LUKIOLAISTA.

ASTA KURHILA, HELSINGIN YHTEISLYSEON JA HERTTONIMEN YHTEISKOULUN LUKION ERITYISOPETTAJA KAHDESTA YKSITYISKOULUISTA HELSINGISTÄ. HÄNELLÄ ON OHJATTAVANAAN NOIN 675 LUKIOLAISTA.

Erityisopetuksessa ihmiskontakti on merkittävä, eikä kontakti voi toimia vain jonkin sovelluksen kautta.

